



САОПШТЕЊЕ FIRST RELEASE



Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА / YEAR X

САРАЈЕВО, 23.05.2018.

БРОЈ / NUMBER 3А

ПОСЛОВНЕ СТАТИСТИКЕ / BUSINESS STATISTICS

ИНДЕКС ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА МАРТ 2018. ГОДИНЕ - КОНАЧНИ ПОДАЦИ¹⁾ VOLUME INDEX OF INDUSTRIAL PRODUCTION IN BOSNIA AND HERZEGOVINA MARCH 2018 - FINAL RESULTS¹⁾

Индекс обима индустријске производње - укупно

Укупна десезонирана индустријска производња у Босни и Херцеговини у марту 2018. у поређењу са фебруаром 2018. биљежи раст за 0,1%.

У марту 2018. у поређењу са мартом 2017. индустријска производња у Босни и Херцеговини, календарски прилагођена, биљежи раст за 3,9%.

Industrial production volume index – Total

Total seasonally adjusted industrial production in Bosnia and Herzegovina in March 2018, compared to February 2018, is increased by 0.1%.

In March 2018, compared to March 2017, industrial production in Bosnia and Herzegovina, the calendar adjusted, is increased by 3.9%.

График 1. Временска серија индустрија укупно - изворни, календарски и сезонски прилагођени индекси: јануар 2012 - март 2018 (2015 = 100)
Graph 1. Time series for total industry - Gross, Working-day and Seasonally Adjusted indices: January 2012 - March 2018 (2015=100)



¹⁾ Претходни резултати за Републику Српску нису једнаки коначним резултатима због накнадних промјена што за последицу има и промјену коначних резултата за Босну и Херцеговину

Preliminary results for Republic of Srpska are not equal to final results, regarding afterwprds changes in data, so final results for Bosnia and Herzegovina are changed, too

Индекс обима индустријске производње према ГИГ агрегатима

Мјесечна поређења

У марту 2018. у односу на фебруар 2018. производња Енергије је већа за 10,0%, производња Капиталних производа већа за 2,6%, производња Нетрајних производа за широку потрошњу већа за 2,1%, док је производња Трајних производа за широку потрошњу мања за 1,3%, а производња Интермедијарних производа мања за 7,1%.

Годишња поређења

У марту 2018. у односу на март 2017. производња Енергије је већа за 26,6%, производња Трајних производа за широку потрошњу већа за 2,5%, производња Капиталних производа већа за 1,0%, док је производња Нетрајних производа за широку потрошњу мања за 0,7%, а Интермедијарних производа мања за 10,3%.

Индекс обима индустријске производње према подручјима КД БиХ 2010 (EU NACE Rev.2)

Мјесечна поређења

За подручја КД БиХ 2010. десезонирана индустријска производња у марту 2018. у поређењу са фебруаром 2018. у подручју Производња и снабдијевање електричном енергијом и гасом је забиљежен раст за 11,8%, док је у подручју Прерађивачка индустрија забиљежен пад за 1,8%, а у подручју Вађење руда и камена забиљежен пад за 5,0%.

Годишња поређења

У марту 2018. у поређењу са мартом 2017. индустријска производња, календарски прилагођена, биљежи раст у подручју Производња и снабдијевање електричном енергијом и гасом за 32,0%, док је у подручју Прерађивачка индустрија забиљежен пад за 1,3%, а у подручју Вађење руда и камена забиљежен пад за 11,0%.

Индекси обима индустријске производње према областима КД БиХ 2010 (EU NACE Rev.2)

Мјесечна поређења

Посматрано по областима дјелатности (стопе израчунате из десезонираних индекса) у марту 2018. у односу на фебруар 2018. највећи раст забиљежен је у области 18 - Штампани материјали и снимљени записи (32,2%), и области 33 - Услуге поправке и инсталирања машина и опреме (25,8%). Највећи пад индустријске производње у марту 2018. у односу на фебруар исте године забиљежен је у области 12 - Дувански производи (32,7%), и области 17 - Папир и производи од папира (25,4%).

Годишња поређења

Посматрано по областима дјелатности (стопе израчунате из календарски прилагођених индекса) у марту 2018. у поређењу са мартом 2017. највећи раст забиљежен је у области 19 - Кокс и рафинисани нафтни производи (232,4%) и области 32 - Остала прерађивачка индустрија (62,0%). Највећи пад индустријске производње у марту 2018. у поређењу са март 2017 године забиљежен је у области 12 - Дувански производи (68,2%) и области 26 - Рачунари, електронски и оптички производи (33,3%).

Industrial production volume index, according to the MIGs

Monthly comparison

In March 2018, compared to February 2018, production of Energy increased by 10.0%, production of Capital goods increased by 2.6%, production of Consumer non-durables increased by 2.1%, while production of Consumer durables decreased by 1.3%, and production of Intermediate goods decreased by 7.1%.

Annual comparison

In March 2018 compared to March 2017, production of Energy increased by 26.6%, production of Consumer durables increased by 2.5%, production of Capital goods increased by 1.0%, while production of Consumer non-durables decreased by 0.7%, and production of Intermediate goods decreased by 10.3%.

Industrial production volume index, according to the KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) sections

Monthly comparison

According to sections of KD BiH 2010, seasonally adjusted industrial production in March 2018 compared to February 2018 in section Electricity and gas supply increased by 11.8%, while in section Manufacturing decreased by 1.8%, and in section Mining and quarrying decreased by 5.0%.

Annual comparison

In March 2018, compared to March 2017, calendar adjusted industrial production increased in section Electricity and gas supply by 32.0%, while in section Manufacturing decreased by 1.3%, and in section Mining and quarrying decreased by 11.0%.

Indices of industrial production according to the KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) sections

Monthly comparison

Broken down by divisions of activities (rates are calculated from seasonally adjusted indices) in March 2018 compared to February 2018, the highest growth is recorded in the following divisions: division 18 - Printing and reproduction services of recorded media (32.2%), and division 33 - Repair and installation services of machinery and equipment (25.8%). The largest decline in industrial production in March 2018 compared to February this year was recorded in the following divisions: division 12 - Tobacco products (32.7%), and division 17 - Paper and paper products (25.4%).

Annual comparison

Broken down by divisions of activities (rates are calculated from calendar adjusted indices) in March 2018 compared to March 2017, the highest growth is recorded in the following divisions: division 19 - Coke and refined petroleum products (232.4%) and division 32 - Other manufactured goods (62.0%). The largest decline in industrial production in March 2018 compared to March 2017, was recorded in the following divisions: division 12 - Tobacco products (68.2%) and division 26 - Computer, electronic and optical products (33.3%).

ТАБЕЛА 1. МЈЕСЕЧНЕ СТОПЕ ПРОМЈЕНА ИЗРАЧУНАТЕ ИЗ ДЕСЕЗОНИРАНИХ ИНДЕКСА ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ, МАРТ 2018.
TABLE 1. MONTH-ON-MONTH GROWTH RATES CALCULATED FROM SEASONALLY ADJUSTED VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION, MARCH 2018

		X 2017	XI 2017	XII 2017	I 2018	II 2018	III 2018		
		IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017	I 2018	II 2018		
Укупно индустрија		0,7	0,9	-2,8	3,3	0,0	0,1	Total industry	
Главне индустријске групе (ГИГ)								Main Industrial Groups (MIGs)	
AI	Интермедијарни производи	1,9	1,4	-1,9	8,6	-7,9	-7,1	AI	Intermediate goods
AE	Енергија	-5,1	5,2	-3,0	-1,3	12,2	10,0	AE	Energy
BB	Капитални производи	1,3	-9,0	3,2	4,2	-9,1	2,6	BB	Capital goods
CD	Трајни производи за широку потрошњу	-4,6	7,7	-2,2	0,0	3,1	-1,3	CD	Consumer durables
CN	Нетрајни производи за широку потрошњу	5,5	-1,9	-5,8	6,5	-3,6	2,1	CN	Consumer non-durables
Подручја и области КД БИХ 2010								NACE Rev.2 Sections and Divisions	
B	ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА	-1,7	4,5	-1,1	1,0	-1,5	-5,0	B	MINING AND QUARRYING
05	Вађење угља и лигнита (мрког угља)	-4,0	5,2	-0,9	-1,2	-0,6	-2,5	05	Mining of coal and lignite
07	Вађење руда метала	12,4	3,2	-1,2	14,3	-8,4	-17,3	07	Mining of metal ores
08	Вађење осталих руда и камена	2,3	9,9	-8,5	21,0	-16,1	-8,3	08	Other mining and quarrying
C	ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	3,5	-2,3	-3,3	4,3	-2,7	-1,8	C	MANUFACTURING
10	Производња прехранбених производа	4,7	-2,6	4,7	-5,4	-5,0	5,2	10	Manufacture of food products
11	Производња пића	2,4	0,5	-6,5	12,4	-4,5	-4,8	11	Manufacture of beverages
12	Производња дуванских производа	-27,6	14,3	-1,0	-16,8	-3,6	-32,7	12	Manufacture of tobacco products
13	Производња текстила	1,9	6,0	5,6	-13,4	-0,6	0,1	13	Manufacture of textiles
14	Производња одјеће	7,9	-4,1	-7,3	3,5	2,4	0,8	14	Manufacture of wearing apparel
15	Производња коже и производа од коже	4,6	-1,5	-9,7	2,8	-0,3	0,7	15	Manufacture of leather and related products
16	Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	-0,5	0,2	-1,2	14,0	-18,2	-7,1	16	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17	Производња папира и производа од папира	1,8	-3,2	-11,3	0,4	4,7	-25,4	17	Manufacture of paper and paper products
18	Штампање и умножавање снимљених записа	1,3	-0,7	-19,9	6,4	-17,6	32,2	18	Printing and reproduction of recorded media
19	Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	26,6	-12,5	-73,3	-23,9	300,3 ¹	11,3	19	Manufacture of coke and refined petroleum products
20	Производња хемикалија и хемијских производа	-1,6	-0,4	-2,1	11,0	-6,2	-3,9	20	Manufacture of chemicals and chemical products
21	Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	-0,8	-10,2	14,2	-23,7	20,6	-6,2	21	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22	Производња производа од гуме и пластичних маса	5,9	1,6	-3,5	18,5	-13,2	0,2	22	Manufacture of rubber and plastic products
23	Производња осталих производа од неметалних минерала	10,2	2,8	-4,4	31,1	-15,7	-16,9	23	Manufacture of other non-metallic mineral products
24	Производња базних метала	-6,0	5,5	0,0	9,2	-3,9	-7,0	24	Manufacture of basic metals
25	Производња готових металних производа, осим машина и опреме	2,9	2,3	-1,3	4,8	-12,4	-8,6	25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Производња рачунара, електронских и оптичких производа	32,7	-17,8	-5,6	-45,3	46,7	13,1	26	Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Производња електричне опреме	10,2	7,7	-17,0	42,5	-20,0	-6,5	27	Manufacture of electrical equipment
28	Производња машина и опреме, д. н.	0,0	-5,5	-2,6	11,5	-7,1	-3,4	28	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	4,8	-4,0	0,1	3,4	1,0	-8,4	29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Производња осталих саобраћајних средстава	40,3	-19,6	-8,6	-4,6	-16,8	-5,0	30	Manufacture of other transport equipment
31	Производња намјештаја	-5,7	7,9	-2,0	-7,4	10,9	-0,9	31	Manufacture of furniture
32	Остала прерађивачка индустрија	7,7	0,3	4,3	4,4	2,0	8,5	32	Other manufacturing
33	Поправка и инсталација машина и опреме	1,0	3,0	1,3	1,6	-0,2	25,8	33	Repair and installation of machinery and equipment
D	Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (изузев групе 35.3 - производња и снабдијевање паром и климатизација)	-10,2	11,9	1,7	-2,4	10,0	11,8	D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply (except group 35.3 - Steam and air conditioning supply)
35	Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	-10,2	11,9	1,7	-2,4	10,0	11,8	35	Electricity, gas, steam and air conditioning supply

¹ Стопа промјене већа од 300 / Growth rate higher than 300

График 2. Мјесечне стопе промјена израчунате из десезонираних индекса за Главне индустријске групе (ГИГ)

Graph 2. Monthly change rates calculated from seasonally adjusted indices for Main Industrial Groups (MIGs)

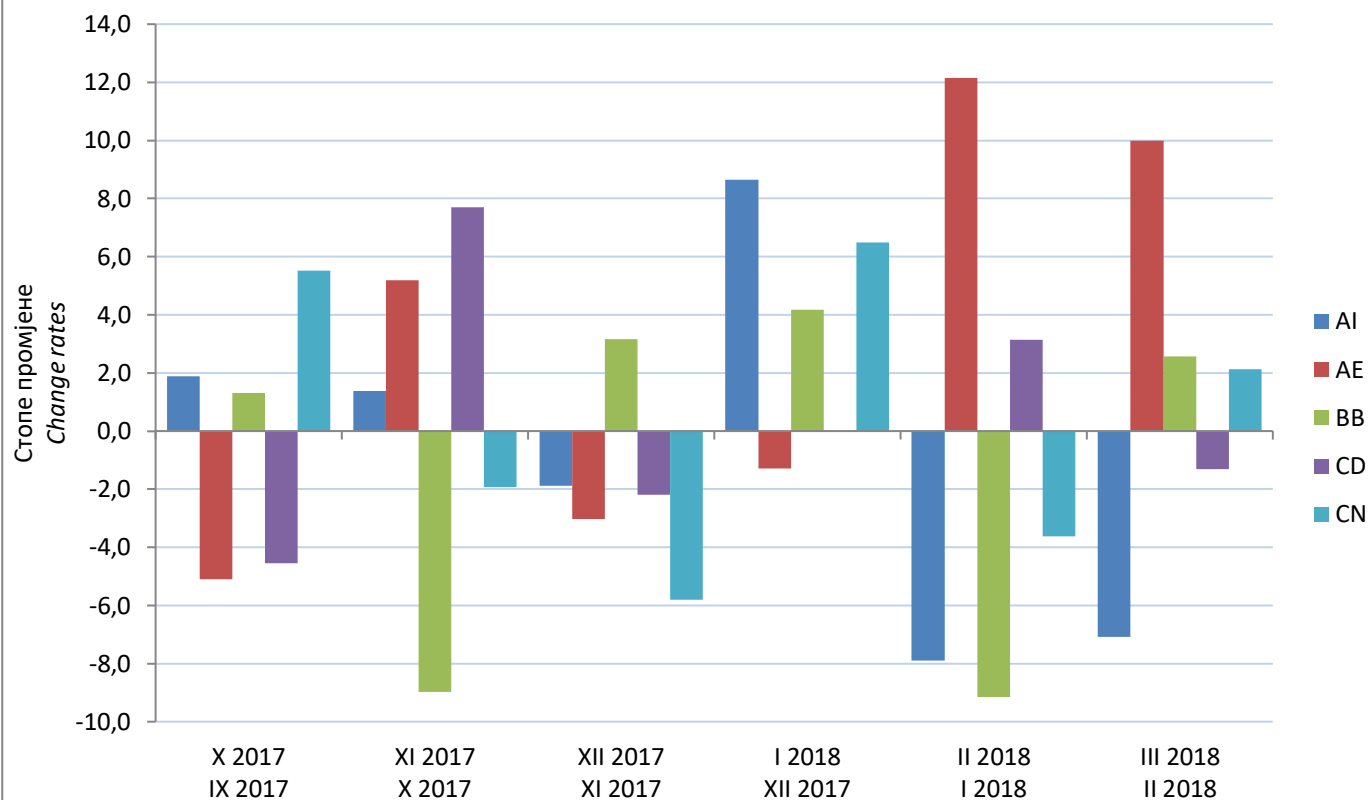
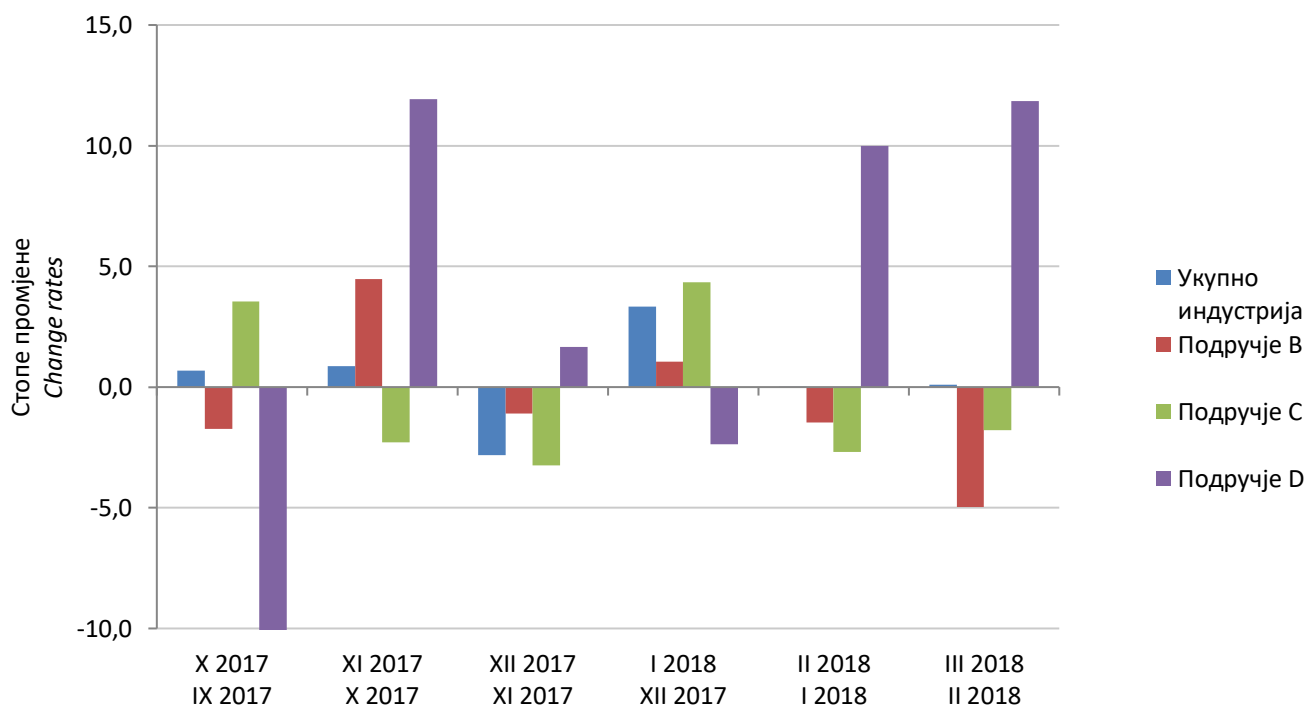


График 3. Мјесечне стопе промјена израчунате из десезонираних индекса за укупну индустрију и подручја дјелатности

Graph 3. Monthly change rates calculated from seasonally adjusted indices for Total Industry and divisions



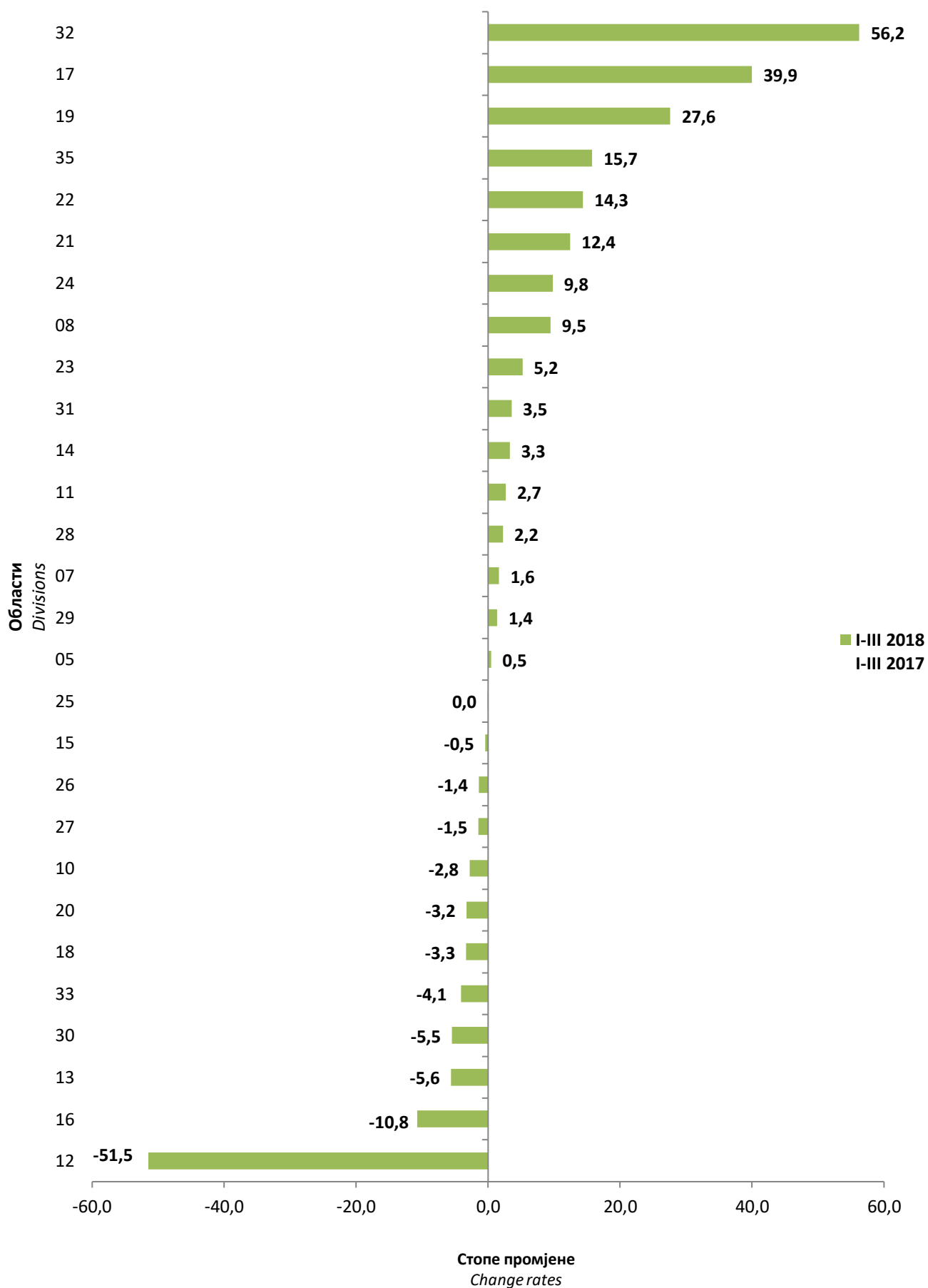
ТАБЕЛА 2. ГОДИШЊЕ СТОПЕ ПРОМЈЕНА ИЗРАЧУНАТЕ ИЗ КАЛЕНДАРСКИ ПРИЛАГОЂЕНИХ ИНДЕКСА ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ, МАРТ 2018.
TABLE 2. YEAR-ON-YEAR GROWTH RATES CALCULATED FROM WORKING-DAY ADJUSTED VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION, MARCH 2018

		X 2017	XI 2017	XII 2017	I 2018	II 2018	III 2018	I - III 2018			
		X 2016	XI 2016	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	I - III 2017			
Укупно индустрија		3,4	4,1	0,2	8,2	3,6	3,9	5,1	Total industry		
Главне индустријске групе (ГИГ)										Main Industrial Groups (MIGs)	
AI	Интермедијарни производи	10,0	10,7	4,6	29,2	1,8	-10,3	4,2	AI	Intermediate goods	
AE	Енергија	-7,2	-3,0	-6,7	-2,0	13,1	26,6	12,3	AE	Energy	
BB	Капитални производи	11,6	3,6	11,1	2,6	-5,8	1,0	-0,8	BB	Capital goods	
CD	Трајни производи за широку потрошњу	-2,4	0,9	0,5	5,8	3,5	2,5	3,8	CD	Consumer durables	
CN	Нетрајни производи за широку потрошњу	6,8	5,3	3,3	6,4	-3,0	-0,7	0,7	CN	Consumer non-durables	
Подручја и области КД БИХ 2010										NACE Rev.2 Sections and Divisions	
B	ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА	0,6	10,3	0,7	13,1	0,3	-11,0	-0,5	B	MINING AND QUARRYING	
05	Вађење угља и лигнита (мрког угља)	0,1	9,3	-0,7	8,0	0,9	-6,3	0,5	05	Mining of coal and lignite	
07	Вађење руда метала	-7,6	7,4	8,7	68,2	-0,4	-20,9	1,6	07	Mining of metal ores	
08	Вађење осталих руда и камена	10,4	21,8	11,9	89,4	12,4	-21,1	9,5	08	Other mining and quarrying	
C	ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	12,4	7,0	2,4	11,4	-0,1	-1,3	2,8	C	MANUFACTURING	
10	Производња прехранбених производа	-1,6	-5,3	5,2	3,7	-8,8	-2,7	-2,8	10	Manufacture of food products	
11	Производња пића	12,8	16,6	-5,3	26,0	-1,4	-9,4	2,7	11	Manufacture of beverages	
12	Производња дуванских производа	-53,5	-24,4	-16,7	-21,7	-53,5	-68,2	-51,5	12	Manufacture of tobacco products	
13	Производња текстила	15,0	15,7	5,4	6,1	-5,1	-14,6	-5,6	13	Manufacture of textiles	
14	Производња одјеће	8,5	-5,1	-27,7	-3,3	-0,1	14,4	3,3	14	Manufacture of wearing apparel	
15	Производња коже и производа од коже	15,8	22,3	-0,8	-3,1	2,5	-0,7	-0,5	15	Manufacture of leather and related products	
16	Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	-7,6	-6,8	-7,3	28,0	-17,3	-27,7	-10,8	16	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	
17	Производња папира и производа од папира	76,2	66,4	45,3	65,2	48,4	10,5	39,9	17	Manufacture of paper and paper products	
18	Штампање и умножавање снимљених записа	14,1	15,1	-6,4	4,2	-15,2	0,2	-3,3	18	Printing and reproduction of recorded media	
19	Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	300,3 ¹	-6,5	-67,3	-62,4	17,7	232,4	27,6	19	Manufacture of coke and refined petroleum products	
20	Производња хемикалија и хемијских производа	16,2	9,8	1,3	6,3	-4,6	-10,2	-3,2	20	Manufacture of chemicals and chemical products	
21	Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	26,1	6,0	35,0	9,8	13,7	13,2	12,4	21	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	
22	Производња производа од гуме и пластичних маса	13,5	15,7	9,0	39,3	8,6	3,5	14,3	22	Manufacture of rubber and plastic products	
23	Производња осталих производа од неметалних минерала	-10,3	-4,4	-22,5	90,7	12,5	-25,9	5,2	23	Manufacture of other non-metallic mineral products	
24	Производња базних метала	14,1	8,5	5,1	21,4	10,7	-1,0	9,8	24	Manufacture of basic metals	
25	Производња готових металних производа, осим машина и опреме	16,2	15,1	7,3	29,0	-8,6	-11,4	0,0	25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	
26	Производња рачунара, електронских и оптичких производа	267,6	186,4	170,4	53,6	50,5	-33,3	-1,4	26	Manufacture of computer, electronic and optical products	
27	Производња електричне опреме	7,9	20,5	7,5	17,0	-17,2	-0,3	-1,5	27	Manufacture of electrical equipment	
28	Производња машина и опреме, д. н.	22,9	16,5	26,8	-5,9	20,1	-3,0	2,2	28	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	-6,7	-11,2	8,8	13,1	-2,3	-4,1	1,4	29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	
30	Производња осталих саобраћајних средстава	53,1	5,5	-20,8	3,1	-4,2	-12,5	-5,5	30	Manufacture of other transport equipment	
31	Производња намјештаја	-2,3	0,8	1,9	0,9	6,4	3,3	3,5	31	Manufacture of furniture	
32	Остала прерађивачка индустрија	24,8	34,4	45,0	54,3	50,5	62,0	56,2	32	Other manufacturing	
33	Поправка и инсталација машина и опреме	-15,4	-12,4	-11,5	-6,5	-11,3	4,2	-4,1	33	Repair and installation of machinery and equipment	
D	Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (изузев групе 35.3 - производња и снабдијевање паром и климатизација)	-21,6	-7,6	-3,0	-0,1	17,2	32,0	15,7	D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply (except group 35.3 - Steam and air conditioning supply)	
35	Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	-21,6	-7,6	-3,0	-0,1	17,2	32,0	15,7	35	Electricity, gas, steam and air conditioning supply	

¹Стопа промјене већа од 300/ Change rate higher than 300

График 4. Годишње стопе промјене индустријске производње из календарски прилагођених индекса, I - III 2018 / I - III 2017

Graph 4. Year-on-year change rates of industrial production from working-day adjusted indices, I - III 2018/ I - III 2017



ТАБЕЛА 3. ИЗВОРНИ ИНДЕКСИ ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ - УКУПНО, ПРЕМА ГИГ, ПОДРУЧЈИМА И ОБЛАСТИМА КД БИХ 2010 (NACE Rev.2), МАРТ 2018.
TABLE 3. GROSS VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION - TOTAL, ACCORDING TO MIGs, KD BiH 2010 (NACE Rev.2) SECTIONS AND DIVISIONS, MARCH 2018

		Struktura Structure	III 2018 φ 2017	III 2018 III 2017	I- III 2018 I- III 2017		
	Укупно индустрија	100.00	104,4	103,3	105,0		Total industry
AI	Интермедијарни производи	32.14	91,7	89,0	104,1	AI	Intermediate goods
AE	Енергија	30.38	128,4	126,1	112,1	AE	Energy
BB	Капитални производи	10.11	88,7	92,2	96,3	BB	Capital goods
CD	Трајни производи за широку потрошњу	3.55	103,3	101,6	103,9	CD	Consumer durables
CN	Нетрајни производи за широку потрошњу	23.82	97,8	98,2	100,6	CN	Consumer non-durables
B	ПРОИЗВОДИ РУДАРСТВА И ВАЂЕЊА КАМЕНА	11.82	94,9	89,0	99,8	B	MINING AND QUARRYING
05	Угаљ и лигнит	8.54	100,4	93,0	100,1	05	Coal and lignite
07	Металне руде	1.78	86,6	78,9	101,4	07	Metal ores
08	Остали производи од руда и камена	1.50	73,1	78,9	109,4	08	Other mining and quarrying products
C	ПРОИЗВОДИ ПРЕРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ	68.56	95,8	97,2	102,6	C	MANUFACTURED PRODUCTS
10	Прехрамбени производи	9.01	97,0	96,3	97,4	10	Food products
11	Пића	3.82	88,0	91,2	103,4	11	Beverages
12	Дувански производи	0.23	28,8	27,7	47,3	12	Tobacco products
13	Текстил	2.54	99,9	85,7	94,7	13	Textiles
14	Одјећа	2.30	105,5	117,2	106,6	14	Wearing apparel
15	Кожа и сродни производи	3.76	103,8	99,6	99,7	15	Leather and related products
16	Дрво и производи од дрва и плута, сем намјештаја; производи од сламе и плетарских материјала	4.07	79,0	72,4	89,7	16	Wood and of products of wood and cork, except furniture; articles of straw and plaiting materials
17	Папир и производи од папира	2.08	80,8	110,4	139,4	17	Paper and paper products
18	Штампани материјали и снимљени записи	1.32	96,1	98,9	95,9	18	Printing and reproduction services of recorded media
19	Кокс и рафинисани нафтни производи	2.22	130,4	300,3 ¹	126,7	19	Coke and refined petroleum products
20	Хемикалије и хемијски производи	3.74	96,5	90,6	97,6	20	Chemicals and chemical products
21	Основни фармацеутски производи и фармацеутски препарати	1.76	86,6	105,2	109,6	21	Basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22	Производи од гуме и пластике	3.48	101,5	103,4	113,9	22	Rubber and plastic products
23	Остали неметални минерални производи	2.57	78,1	74,0	105,9	23	Other non-metallic mineral products
24	Базни метали	5.00	103,3	98,5	109,4	24	Basic metals
25	Готови метални производи, сем машина и опреме	9.32	84,2	88,7	100,1	25	Fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Рачунари, електронски и оптички производи	0.66	104,7	72,6	103,4	26	Computer, electronic and optical products
27	Електрична опрема	1.71	96,4	101,7	99,0	27	Electrical equipment
28	Машине и опрема, д. н.	2.13	101,0	98,2	104,6	28	Machinery and equipment n.e.c.
29	Моторна возила, приколице и полуприколице	1.96	103,7	95,1	100,6	29	Motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Остала превозна средства	0.14	75,1	88,1	94,9	30	Other transport equipment
31	Намјештај	3.36	104,1	102,6	103,6	31	Furniture
32	Остала прерађивачка индустрија	0.54	153,8	151,1	149,8	32	Other manufactured goods
33	Услуге поправке и инсталирања машина и опреме	0.84	112,5	99,8	90,9	33	Repair and installation services of machinery and equipment
D	ПРОИЗВОДИ И СНАБДИЈЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ, ГАСОМ, ПАРОМ И КЛИМАТИЗАЦИЈА	19.62	140,3	132,2	115,8	D	ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING
35	Електрична енергија, гас, пара и климатизација	19.62	140,3	132,2	115,8	35	Electricity, gas, steam and air conditioning

¹Индекс већи од 300/ Index higher than 300

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Почевши са саопштењем за март 2013. промијењен је концепт објављивања резултата индекса индустријске производње у Босни и Херцеговини. Агенција за статистику БиХ и ентитетски заводи за статистику су ускладили презентацију и интерпретацију индекса индустријске производње с оном која је прописана ЕУ уредбама о краткорочним пословним статистикама и препорукама Еуростата о публиковању индекса индустријске производње. Уредбе и препоруке су намијењене државама чланицама ЕУ, као и земљама које су у процесу придруживања, а у циљу хармонизованог израчунавања и презентовања овог показатеља.

Стога су сви резултати индекса индустријске производње (индустрија укупно, агрегати по индустријским дјелатностима и специјални ГИГ агрегати) у саопштењу табеларно презентовани у три облика:

- Десезонирани показатељи
- Календарски прилагођени показатељи
- Изворни индекси индустријске производње

У складу са поменути препорукама, индекс индустријска производње се тумачи:

- Мјесечном стопом раста израчунатом из десезонираних индекса
- Годишњом стопом раста израчунатом из календарски прилагођених индекса

Из тог разлога коментари дати на самом саопштењу не укључују коментаре за Изворне индексе.

Изворни индекси у саопштењу се приказују табеларно на начин на који су приказивани у досадашњим саопштењима ради одржавања досљедности према претходно објављеним серијама. Споменути концепт индекса задржаће се у саопштењу у дужем прелазном периоду искључиво ради корисника података који су навикли на такав начин презентовања индекса индустријске производње, а који се није мијењао дуги низ година.

Метод рачунања и базна година

Индекси индустријске производње израчунавају се кориштењем Ласпеуресове формуле. Нова базна година за коју је утврђен систем пондера у БиХ је 2015. и примјењује се у обрачуна индекса од јануара 2018. ЕУ Уредбом (ЕЦ) Но 472/2008 прописана је примјена базне 2015. Концепти, дефиниције и методологија који се користе за израчунавање индекса индустријске производње су усклађени са ЕУ прописима у домену краткорочних статистика (ЕУ STS - Short Term Statistics).

Основне информације о индексу индустријске производње и кратка методологија израчуна приказане су у документу "Методолошка упутства за израчунавање индекса физичког обима индустријске производње у Босни и Херцеговини - (МД 29)" која је

NOTES ON METHODOLOGY

Starting with the Press Release for March 2013, the concept of publishing the results of the industrial production index in Bosnia and Herzegovina is changed. Agency for Statistics of BiH and entity institutes for statistics harmonized the presentation and interpretation of the industrial production index to EU Regulations on Short-Term Statistics and Eurostat's Recommendations on publishing the industrial production index. Regulations and Recommendations are intended for EU member states, as well as countries that are in the process of accession, for the purpose of harmonized calculating and presenting of this indicator.

Therefore, all the results of the industrial production index (total industry, aggregates by industrial activities and special MIG aggregates) are presented in a press release tables in three forms:

- *Seasonally adjusted indicators*
- *Working-day adjusted indicators*
- *Original (gross) production indices*

In accordance with the Recommendations, the industrial production index is commented by:

- *Monthly growth rates calculated from seasonally adjusted indices*
- *Annual growth rate calculated from working-day adjusted indices*

For this reason, comments given to the press release do not include comments on original indices.

In the press release, the original (gross) indices are presented in tables (in the same manner as they were presented in the former press releases) in order to maintain consistency with the previously published series. The mentioned index concept will be retained in press releases for a longer transition period, solely for data users who are accustomed to this way of presenting the industrial production index, which has not been changed for many years.

Calculation method and base year

Industrial production indices are calculated using the Laspeyres formula. The new base year, for which the weighting system is established in BiH, is 2015 and it is used in calculation of indices since January 2018. EU Regulation (EC) No 472/2008 stipulates the use of base year 2015 from January 2013 in EU countries. Concepts, definitions and methodology used for calculating the industrial production index are harmonized with EU Regulations in the field of EU STS - Short Term Statistics.

The basic information on BiH industrial production index and short methodology are presented in the publication "Methodological guidelines for the calculation of the industrial production index in Bosnia and Herzegovina (MD 29)", which is available on the website of the Agency for Statistics of BiH: <http://www.bhas.ba> in Industry section.

доступна на веб страници Агенције за статистику БиХ: <http://www.bhas.ba> у секцији индустрија.

Стандарди и класификације

За прикупљање података, израчунавање индекса и објављивање резултата индустријске производње од јануара 2013. користе се нови стандарди: БиХ класификација дјелатности КД БиХ 2010 (базирана на EU NACE Rev.2.) и Мјесечна НИП БиХ 2018. Мјесечна НИП БиХ 2018 је Номенклатура индустријских производа Босне и Херцеговине, која се користи за провођење Мјесечног извјештаја индустрије М КПС ИНД-1. Мјесечна НИП БиХ 2018 заснована је на изворној НИП БиХ 2010 (Службени гласник бр. 12/11 и 41/11) и ажурирана са измјенама и допунама у EU PRODCOM Листи насталим од 2013. до 2017. године. Мјесечна НИП БиХ 2018 је додатно разрађена и допуњена у складу са специфичним потребама обрачуна индекса индустријске производње у БиХ, а сагласно са ЕУ регулативама за краткорочне пословне статистике.

Прикупљање података

Федерални завод за статистику ФБиХ (ФЗС ФБиХ), Републички завод за статистику РС (РЗС РС) и Експозитура Агенције за статистику БиХ у Брчко дистрикту (ЕБД) проводе мјесечно истраживање индустријске производње на подручјима њихове одговорности користећи заједнички упитник (ИНД-1) и усаглашено упутство за попуњавање. Кроз ово истраживање прикупљају се подаци о обиму производње на нивоу појединачног производа, дефинисаног у Мјесечној НИП БиХ 2018. Статистичке институције врше улазну контролу и едитовање улазних података које користе за рачунање индекса и достављају податке Агенцији. Агенција израчунава и објављује индексе за ниво БиХ и за Брчко дистрикт.

Рокови достављања првих (прелиминарних) података БХАС-у су:

- ФЗС ФБиХ - до 17. у мјесецу за претходни мјесец
- РЗС РС - до 19. у мјесецу за претходни мјесец
- ЕБД - до 18. у мјесецу за претходни мјесец

Рок за достављање ревидираних података је мјесец дана након рока за прелиминарне податке. Подаци за јануар достављају се са неколико дана закашњења због неопходних годишњих прерачунавања података.

Обухват мјесечног истраживања по економским дјелатностима

Индекс обима индустријске производње (ИПИ) обухвата дјелатности које су разврстане у сљедећа подручја КД БиХ 2010:

- В - Вађење руда и камена
- С - Прерађивачка индустрија
- D - Производња и снабдијевање електричном енергијом и гасом

Standards and Classifications

For data collecting, calculating and publishing the results of the industrial production index from January 2013, new standards are used: BiH Classification of Activities KD BiH 2010 (based on the EU NACE Rev. 2.) and Monthly Nomenclature of Industrial Products NIP BiH 2018. Monthly NIP 2018 Nomenclature of Industrial Products of Bosnia and Herzegovina, which was used for the implementation of Monthly Industry Report M KPS IND-1. Monthly NIP 2018 is based on the original NIP BiH 2010 (Official Gazette no. 12/11 and 41/11) and updated with amendments in EU PRODCOM Lists occurring since 2013. to the 2017. Monthly NIP 2018 is further developed and supplemented in accordance with the specific purpose of calculating the index of industrial production in BiH, and in accordance with EU regulations for short-term business statistics.

Data collection

Institute for Statistics of Federation of BiH (FZS FBiH), Institute for Statistics of Republika Srpska (RZS RS) and the Agency for Statistics of BiH Branch office in Brcko District (EBD) conduct monthly survey on industrial production in their competence areas using a common questionnaire (IND-1), as well as unified Instruction for filling in the questionnaire. Through this survey, data are collected on the production volume at the level of individual products, as defined by Monthly NIP BiH 2018. Statistical institutes perform input control and editing of input data and use it to calculate the indices and submit data to the Agency. The Agency calculates and publishes indices for BiH and Brcko District.

The deadlines for submitting the preliminary data to the BHAS:

- FZS FBiH - by the 17th in a month for the previous month
- RZS RS - by the 19th in a month for the previous month
- EBD - by the 18th in a month for the previous month

The deadline for submitting the revised data is one month after the deadline for submitting the preliminary data. Data for January are delivered with a few days of delay because of the necessary annual recalculations of the data.

Coverage of monthly survey by economic activities

Industrial production index (IPI) covers activities classified into the following sections of the KD BiH 2010:

- B - Mining and quarrying
- C - Manufacturing
- D - Electricity and gas supply

Сагласно *EU STS* пропису бр. 1165/98 и 1893/2006 сљедеће дјелатности не улазе у обрачун индекса индустријске производње:

- Oblast 36 - Сакупљање, пречишћавање и снабдевање водом
- Грана 35.3 - Производња и снабдијевање паром и климатизација

Агрегати главних индустријских група (ГИГ)

Индекси за ГИГ агрегате израчунавају се на истим методом као и индекси по дјелатностима, само се производи групишу према претежној употреби производа унутар области и гране дјелатности из класификације КД БиХ 2010 (*EU NACE Rev.2*). За израчунавање индекса за ГИГ агрегате (*EU MIGs*) примјењују се нове дефиниције ради усклађивања са статистичким стандардима ЕУ.

- **AI - Производи за међуфазну потрошњу:** области и гране КД БиХ 2010: 07 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 и 27.9
- **AE - Енергија:** области КД БиХ 2010: 05, 06, 19 и 35 (искључујући 35.3)
- **BB - Капитални производи:** области и гране КД БиХ 2010: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 и 33
- **CD - Трајни производи за широку потрошњу:** области и гране КД БиХ 2010: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 и 32.2
- **CN - Нетрајни производи за широку потрошњу:** области и гране КД БиХ 2010: 10.1 – 10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 32.3, 32.4 и 32.9

Приказивање серија индекса

У складу са препорукама Еуростата, десезонирање и календарско прилагођавање се врши методом *TRAMO-SEATS* у *JDEMETRA+* окружењу на мјесечној серији изворних индекса индустријске производње. Продужавање серије индекса додавањем нових мјесечних запажања за сваки идући мјесец може, због карактеристика примјењене методе, проузроковати исправке већ објављених десезонираних и календарски прилагођених индекса за неколико мјесеци уназад.

Десезонирани индекси

Појам десезонирани индекси подразумева да су подаци прилагођени за сезону и календарске дане. У складу с препорукама Еуростата подаци који се упоређују с подацима од претходног мјесеца (мјесечно поређење према терминологији и пракси Еуростата) презентују се у десезонираном облику индекса индустријске производње или из њих израчунаних стопа раста.

Календарски прилагођени индекси

Појам календарски прилагођени индекси подразумева да су подаци прилагођени за утицај календарских и радних дана. У складу с препорукама Еуростата подаци који се упоређују с подацима од истог

In line with EU STS Regulation No. 1165/98 and 1893/2006, the following activities are excluded from the industrial production index calculation:

- *Division 36 - Water collection, treatment and supply*
- *Group 35.3 - Steam and air conditioning supply*

Main Industrial Grouping (MIGs) aggregates

Indices for MIG aggregates are calculated by the same method as the indices by activities save for the fact that the products are grouped according to the predominant use of the products within the division and groups of KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2). To calculate the index for MIG aggregates, new definitions are applied with aim of harmonization with the EU statistical standards.

- **AI - Intermediate goods:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 07 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 and 27.9
- **AE - Energy:** the KD BiH 2010 divisions: 05, 06, 19 and 35 (excl. 35.3)
- **BB - Capital goods:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 and 33
- **CD - Consumer durables:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 and 32.2
- **CN - Consumer non-durables:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 10.1 – 10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 32.3, 32.4 and 32.9

Indices series presentation

In accordance with the Eurostat's Recommendations, seasonal adjustment and working-day adjustment has been done by using the TRAMO-SEATS method in JDEMETRA+ environment on the monthly series of original industrial production indices. Extending indices series by adding new monthly observations for each month could, because of the applied method characteristics, cause subsequent corrections of already published seasonally and working-day adjusted indices for several months backwards.

Seasonally adjusted indices

The term seasonally adjusted indices indicates that the data are adjusted for both seasonal and working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations, data that are compared with the data from the previous month (monthly comparison with Eurostat terminology and practices) are presented in a seasonally adjusted form of industrial production indices or their growth rates.

Working-day adjusted indices

The term working-day adjusted indices indicate that the data are adjusted only for working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations, data that are compared with data from the

периода претходне године (годишње поређење према терминологији и пракси Еуростата) презентују се у календарски прилагођеном облику индекса индустријске производње или из њих израчунаних стопа раста.

same period of the previous year (the annual comparison by Eurostat terminology and practices) are presented in a working-day adjusted form of industrial production indices or in their growth rates.

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published and printed by the Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/Phone: +387 (33) 220 626 * Телефакс /Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail: bhas@bhas.gov.ba * Интернет страница Web site: <http://www.bhas.ba>

Одговара директор Велимир Јукић
Person responsible: Velimir Jukic, Director

Саопштење приредили: Фахир Канлић, Радомир Мутабџија и Белма Месиховић
Prepared by: Fahir Kanlic, Radomir Mutabdzija and Belma Mesihovic

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернету
First Release data are also published on the Internet
